

פניני אביר יעקב על התורה

מאוצרות תורתו של המקובל האלוקי
הגה"ק **רבי יעקב אביחצירא** זי"ע
מלוקטים מספריו הקדושים ומעובדים
בלשון צחה ובהירה

פרשת כי תצא

**כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך
ושבית שביו**

(דברים כא, י')

יש לדקדק בלשון הכתוב, מדוע נאמר "כי תצא למלחמה" ולא 'כי תילחם באויביך'. וכן יש לדקדק בלשון "ושבית שביו", תחת שייכת 'ושבית אותו'.

כל מלחמה שעורכים בני ישראל עם אויביהם, בין אם זו מלחמה עם אומות העולם ובין אם במלחמת היצר עסקינן, ניצחונם תלוי בזכויותיהם ובמעשיהם הטובים. אם רבו הזכויות מובטח הניצחון, ולהיפך רחמנא ליצלן, וכפי שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כז, ג) "אם תחנה עלי מחנה לא ירא לבי אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח", כי התורה והמצוות הם כלי זינו של יהודי.

הקשה שבמלחמות היא, כאשר הצד המנוצח נאלץ להילחם כדי להשיב את שכבשו ממנו. ובמלחמת היצר, כאשר נכשל אדם בעבירה ואף מצוות שהיו בידו נפלו בשבי הסטרא אחרא, קשה היא מלחמתו כשעליו לצאת מתחמומו ולהוציא יקר מזולל. על מלחמה מעין זו נאמר "כי תצא למלחמה", שאינך יושב בתחומך ונלחם להגן עליו, אלא שנאלצת לצאת למלחמה כדי להשיב את שכבר איבדת. ואף אז, בל ירפו ידיו של בן המלחמה, כי בתיבת "תצא" רמוזים כמה עצות כיצד יוכל להכניע את הסטרא אחרא ולנצחו: "תצא" ראשי תיבות 'תפילין ציצית אות' - אות ברית ואות שבת. וכן ראשי תיבות 'תפילה צדקה אור' - אור התורה הקדושה. וכן ראשי תיבות 'תענית צדקה אור' - כמשקל 'קול צום ממון'.

אזי, כאשר יוצא אדם למלחמה ובידיו סגולות אלו, מובטח הוא "ונתנו ה' אלוקיך בידך", ולא זו בלבד שינצח את הסטרא אחרא מכאן ולהבא, אלא שגם את אשר שבה ולקח ממנו - מסוגל הוא להשיב לחזקתו, "ושבית שביו", את ששבה כבר.

(פיתוחי חותם, כי תצא)

**כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך
ושבית שביו**

(דברים כא, י')

"תצא" ראשי תיבות 'תבנית צלם אלוקים', והוא תנאי הכרחי למלחמה, כי אסור לאדם להסיח דעתו מצלם אלוקים שנברא בו, ועליו להישמר מכל דבר חטא ופגם.

"כי תצא למלחמה על אויביך", כאשר המלחמה נעשית בכוח 'תבנית צלם אלוקים', אזי מובטח אתה בהמשך הכתוב "ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שביו" - שתזכה אף להוציא יקר מזולל ולחלץ מהסטרא אחרא את ששבה כבר מאוצרות הקדושה.

(מחשוף הלבן, כי תצא)

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שביו

(דברים כא, י)

בצאת בני ישראל למלחמה על אויביהם הנכרים, דיברה תורה כנגד יצר הרע, להזהיר את יוצאי המלחמה לבל יתנו עיניהם בנשי הערלים, כי אין טומאה כטומאת העריות ובוודאי שיתגרו בהם כדי להחלישם ולהרחיקם מאלוקי ישראל, שהוא שונא זימה, כפי שיעץ בלעם הרשע בידעו כי פגם העריות יכול, חלילה, להרחיק שכינה מישראל.

הפוגם בעריות פוגם בשם הקדוש והנכבד, שם הוי"ה, ועיקר הפגם בשתי אותיותיו האחרונות (ו"ה) שהוא מרחיקן זו מזו ומפרידן, ועליו נאמר (משלי טז, כח) "ונרגן מפריד אלוף" כפי שמצינו בזהר הקדוש (חלק ג', דף טז:). שפסוק זה מדבר בחוטאים המפרידים אלו פו של עולם. אף תיבת 'ערוה' רומזת לפגם זה, שבאותיותיה נכתב 'רע ו"ה', שהוא מכניס 'רע' בין אותיות ו"ה.

לפיכך, פתחה התורה בפסוק שהאות הראשונה והאות האחרונה שבו הן כ"ו, להורות על שם הוי"ה שנפגם על ידי פעם העריות. ארבעת הפסוקים הבאים, פותחים באות ו' ומסתיימים באות ה' ("וראית בשביה... ולקחת לך לאשה; והבאתה אל תוך ביתך... את צפרניה; והסירה את שמלת שביה... והיתה לך לאשה; והיה אם לא חפצת... תחת אשר עיניתה"), להצביע על פגם העריות שהוא מפריד אותיות ו"ה.

ידוע כי ארבעה צירופי שמות יש לשם הוי"ה - ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן - והפוגם בעריות פוגם בכל אחד מארבעת הצירופים. לפיכך, נרמז פגם אותיות ו"ה בארבעה פסוקים, למען יידעו היוצאים למלחמה כמה רבה האחריות לבל יכשלו ויפגמו.

(מחשוף הלבן, כי תצא)

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שביו

(דברים כא, י)

אין לך אויב גדול מהסטרא אחרא, האורב בכל עת ובכל שעה לאבד את האדם משני עולמות, וכאשר נכשל אדם בחטאים ובעוונות - רגליו יורדות מות והוא הולך שולל אחר מדוחי היצר. אף אז, תקנה יש לו, בחסד עליון ונורא, שאפילו אם חטא אדם בעברה חמורה שכפרתה תלויה במיתה, יוכל לתקנה על ידי 'נפילת אפים', כדברי הזהר הקדוש (פרשת תרומה) שנפילת אפים מכפרת על כל העוונות כי היא כמו שמסר האדם נפשו למיתה.

"כי תצא למלחמה על אויביך", שהוא כבר 'אויב' מר לך, "ונתנו ה' אלוקיך - בידך", בכוחה של 'נפילת אפים' שהיא על היד, "ושבית שביו".

(אלף בינה, מזמור כה)

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שביו

(דברים כא, י)

סופי התיבות "כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו" (י-א-ה-ל-כ-ו) בגימטריא 'אלול ה' (72), להורות על חודש הרחמים והסליחות, שהוא עת רצון וזמן מושלם לשוב בתשובה ולתקן כל אשר פגם אדם.

"העושה בו תשובה כראוי מובטח לו שכל ניצוצות הקדושה שלו שלקחו הקליפות הכל חוזר לו במושלם, ואדרבה אם יש בו כוח וזכות גדולה מוציא מיד הסטרא אחרא גם הניצוצות שאינם שלו".

בחודש זה, משמשת אות ה' ראשונה שבשם הוי"ה, ובצירוף ה' עם 'אלול', הוא בגימטריא 'חסד' (72). רמז זה של סופי התיבות - אות ה' ביחד עם 'אלול' - להורות כי הוא זמן מעולה למלחמת היצר, לגבור עליו ולשבות ממנו שבי - הם ניצוצות הקדושה שכבר נדחו ונפלו בסטרא אחרא.

(שערי ארוכה, אות י"ד)

כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה וילדו לו בנים
האהובה והשנואה והיה הבן הבכור לשנואה, והיה ביום הנחילו את בניו... כי
את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים... כי יהיה לאיש בן סורר ומורה
איננו שומע בקול אביו ובקול אמו ויסרו אותו ולא ישמע אליהם... ורגמוהו
כל אנשי עירו באבנים ומת וביערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו

(דברים כא, טו-כא)

סמיכות שני העניינים - העדפת הבכור בן השנואה בירושת האב ודינו של בן סורר ומורה - בדרך הרמז אפשר
שענין אחד שנינו ובשתי תקופות מדבר הכתוב.

כי בזמן ששכינתא בגלותא ובני ישראל שרויים בין האומות, נדמה כי הגויים הם החביבים על הבורא ואילו בני
ישראל שנואים רח"ל בעיניו - ורמז לדבר בתיבות "האחת אהובה" עם הכולל והאותיות בגימטריא 'בגלות' (441).
"והיה הבן הבכור לשנואה", שנדמה שבני ישראל - עליהם נאמר (שמות ד, כב) "בני בכורי ישראל" - הם שנואים.

אך לעתיד לבוא, כאשר יבוא ה' לחלק את נחלתו, עולם הבא וגן עדן ושעשועי הרוחניים, "לא יוכל לבכר את בן
האהובה" ולהעדיף את אומות העולם, "כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים". שמא תאמר, כי אומות העולם
ירשו חלק אחד ובני ישראל שני חלקים, כדין חלוקת ירושת בנים את אביהם - אך לא כן יהיה.

אם היו אומות העולם הולכים בדרכי ה' ושומעים בקולו, היו יכולים לתבוע חלק בירושת עולמים, אבל "כי יהיה
לאיש בן סורר ומורה", אלו אומות העולם, "איננו שומע בקול אביו ובקול אמו", הקדוש ברוך הוא ושכינתא עילאה,
ואף שהוא מייסרם מעת לעת ופוקד בשבט את עוונם - כפי שעשה לפרעה ולהמן ולרשעי הדורות - אף על פי כן "ולא
ישמע אליהם". לפיכך, נמלך הקדוש ברוך הוא בבית דינו, "זקני עירו ושער מקומו", והמה מסכימים עמו לבער הרע
ולכלותו, "ורגמוהו כל אנשי עירו באבנים ומת", כאשר תכלה הרשעה ויבולע המוות לנצח, "וכל ישראל ישמעו ויראו"
כי רק הם ינחלו שני עולמות.

(פיתוחי חותם, כי תצא)

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שומע בקול אביו ובקול אמו ויסרו אותו
ולא ישמע אליהם... איננו שומע בקולנו זולל וסובא... ורגמוהו כל אנשי עירו
באבנים ומת וביערת הרע מקרבך

(דברים כא, יח-כא)

אין סורר ומורה גדול בעולם - מהסטרא אחרא, הס"מ, שכל מגמתו להפר דבר אלוקים, והוא-הוא "אל זר שישי
בגופו של אדם", כמאמר חכמים (שבת קה:). עתיד הקדוש ברוך הוא לכלותו ולבערו מן העולם, כי רק אז תמלא הארץ
דעה את ה'.

'סורר מורה' ראשי תיבות: ס"מ. 'זולל סבא' בגימטריא סמא"ל עם האותיות והכולל (136), וגם 'זולל סבא' עם הכולל
בגימטריא סמא"ל (131). להודיענו, כי הכתוב רומז לגדול הסוררים, שאיננו שומע בקול אביו ובקול אמו, קודשא בריך
הוא ושכינתיה, עד שעשה עצמו 'אל אחר' - שעם אותיותיו עולה בגימטריא 'מרה' (245).

ולכן, כאשר יגיע יום הדין והגדול והנורא, "ורגמוהו כל אנשי עירו באבנים ומת", בהסכמת כל בית דין של מעלה,
"ובערת הרע מקרבך", שכן אין ביעור הרע גדול מזה.

(מחשוף הלבן, כי תצא)

כי יקרא קן ציפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרוחים או ביצים
והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים, שלח
תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען יטב לך והארכת ימים

(דברים כב, ו-ז)

ידוע מכתבי רבנו האר"י הקדוש ז"ע, כי עוונות ישראל גורמים לשכינת עוזנו להידחות ולרדת לעולמות הנמוכים,
יצירה ועשייה, שהם משכן הקליפות. כי השכינה הקדושה, ספירת 'מלכות', מדורה בעולם האצילות ומשם היא נועדה
להשפיע שפע אלוקי על הנבראים בעולמות הנמוכים, אך העוונות גורמים לה לרדת לעולמות השפלים - וזהו 'גלות
השכינה', עליה היא מצטערת מאד, והצדיקים משתתפים בצערה וזו היא דאגתם וטרחתם בעמלם, להעלותה ממקום

הקליפות ולהשיבה למכונה בעולם האצילות. כי כל עוד שוכנת השכינה בעולמות יצירה ועשיה אין היא יכולה להשפיע שפע, שכן הורדת השפע מלעילא תלויה ב'אתערותא דלתתא' - דהיינו בהעלאת 'מיין נוקבין', הוא תיקון ניצוצות הקדושה והעלאתם למדרגה עליונה, ואז מונחל השפע - 'מיין דוכרין' - ויורד לעולם. כאשר השכינה מתעלה מעולמות יצירה ועשיה לעולם האצילות, היא מעלה עמה 'מיין נוקבין' ואז מתרבה האור והשפע למעלה ויורדת ברכה לעולם. כמובן, שברכה גדולה ורבה מושפעת לאותם צדיקים, שבמעשיהם הטובים פועלים תיקון לשכינת עוזנו, כי דבר זה הוא עיקר קיום העולמות כולם. בעוד השכינה שורה בעולמות יצירה ועשיה, היא מתקטנת ומצטמצמת ואין בה אלא נקודה אחת, היא חיותה השרשית, אך היא לה פרצוף שלם והיא נעדרת הנהגה.

"כי יקרא קן ציפור", היא השכינה הקדושה, אשר תיקרה בדרכך, דהיינו שמחמת מעשיך הלא טובים תגרום להוריד מטרוניתא דמלכא למקום הקליפות, ודבר זה יגרם "בכל עת או על הארץ", הם עולמות יצירה ועשיה - כי עולם היצירה נרמז ב"כל עץ", הוא עץ הדעת טוב ורע, ו"על הארץ" רומז לעולם העשיה שלמטה ממנו ושם גובר הרע על הטוב. וכאשר השכינה נמצאת בעולמות אלו, אין לה שום פרצוף והיא שבה לנקודה הראשונה, והרי היא בבחינת "אפרוחים או ביצים".

[רמז ועומק בדבר, במה שמצינו ב'תיקוני זוהר' (דף א:) על הפסוק (תהלים פד, ד) "גם צפור מצאה בית" בזו הלשון: "בית דנשמעין ביה פתגמי אורייתא... גם צפור מצאה בית תמן, ובגין דא אוקמוה רבנן 'כל בית שאין נשמעין בו דברי תורה לסוף תחרב', ואלין דנשמעין דברי תורה בהון אתקריאו 'ביצים אפרוחים בנינים' - ביצים מארי מקרא, אפרוחים מארי משנה, בנינים מארי קבלה - ועלייהו אתמר 'והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים', 'שלח תשלח' מנייהו, אבל על מארי קבלה אתמר 'לא תקח האם על הבנים', דלית סכלתנו לאשתמודע בשכינתא כאלין מארי קבלה, ואלין עבדין לה דירה ולקודשא בריך הוא ופרחין עמה, בכל אתר דאיהי פרחת כלהו מנדדין עמה בשליחותא דילה" - דהיינו, כי בחינת 'ביצים' היא בעלי מקרא ובחינת 'אפרוחים' על בעלי משנה, וידוע כי בחינתם של 'בעלי מקרא' היא בעולם העשיה ובחינת 'בעלי משנה' היא בעולם היצירה, ולכן הם מכונים 'אפרוחים' ו'ביצים', כי בעולמות אלו אין פרצופים שלמים כי הקליפות מחסרות אותם].

כאשר יורדת השכינה הקדושה לעולמות יצירה ועשיה, משכנם של 'אפרוחים' ו'ביצים', אזי היא "רובצת על האפרוחים או על הביצים", שהיא מתמעטת ויורדת ונדמית כמותם, כאפרוח שלא פקח את עיניו וכביצה שאין בה חיות.

איברא, למרות שהיא גולה ממקומה ויורדת למקום נמוך, בד בבד עם צערה על גלותה, יש הנאה לשכינת עוזנו בירידה זו, כיון שהיא לצורך עליה, שכן בעלייתה מעולמות יצירה ועשיה היא מעלה 'מיין נוקבין' ומבררת ניצוצות קדושים ומנחילה שפע לכל העולמות. נמצא, כי יש תועלת בירידתה, הגם שהיא מורגשת רק בעלייתה מהירידה. העלאת 'מיין נוקבין' נעשית באמצעות שם ב"ן ('ב"ן דמלכות') שהוא השם הנמוך שבארבעת צירופי שם הוי"ה, ובכוחו מעלה ה'מלכות' 'מיין נוקבין'. ואמנם בשעה שהשכינה נמצאת בעולמות השפלים, יצירה ועשיה, "לא תקח את האם על הבנים", כי אז לא תוכל להעלות את ה'בנים' (שם ב"ן). לפיכך, "שלח תשלח את האם", באמצעות מעשים טובים ומצוות שיגרמו לשכינה שתעלה משני העולמות - כנרמזו בכפל השליחות, "שלח תשלח" - "ואת הבנים תקח לך", כי שותפות יש לצדיקים בהעלאת 'מיין נוקבין' כאשר הם מרוממים את השכינה, "למען יטב לך והארכת ימים".

(פיתוחי חותם, כי תצא)

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפול הנופל ממנו

(דברים כב, ח)

"תבנה בית" בגימטריא 'זה ראש שנה' עם הכולל (869), "חדש" בגימטריא 'זה כפר' (312) - הם הימים הנוראים, בהם נבנה העולם מחדש, ויש למתק בהם את הדינים ולבטלם כדי שלא יתפשטו ויחריבו את העולם כולו. רי"ו הוא סמל הדינים, כידוע שתיבת 'גבורה' מנינה רי"ו (216). לפיכך, בתפילות ראש השנה ויום הכיפורים יש לשלב כוונה זו בתפילות, כדי למתק הדינים.

מפורשים הדברים בכתבי רבנו האר"י הקדוש זי"ע ('פרי עץ חיים', שער תפילות ראש השנה פרק ג), בזו הלשון: "פירוש תפלת ראש השנה, דע, כי אין הפרש בין ברכה זו לימות החול, רק סוד הרי"ו לבד, שאנו מוסיפין סוד הרי"ו בכל בחינה ובחינה, כי הוא יום דין, ואין אנו רוצין לבטלו, רק להמתיקם לבד", והאריך האר"י לבאר כוונת רי"ו בזקירות וכריעות של ברכת אבות בימי ראש השנה וכיפור, כי שם הוי"ה כולל גבורת רי"ו.

הוא שנרמז בכתוב "ועשית מעקה" - עם הכולל בגימטריא רי"ו' (216), "לגגך" - "גגך" בגימטריא שם הוי"ה (26). ואם אתה עושה כן, למתק הדינים בימי בנין עולם, אזי "לא תשים דמים בביתך", כי ימתקו הדינים ויוסרו מעלינו. והלא התגברות הדינים היא בשני אופנים: פ"ר דינים וש"ך דינים, ושניהם צריכים מיתוק. והנה כאשר נחשב תיבות "יפל" ו"נפל", יעלה מניין פ"ר (280), ותיבות "כי יפל הנופל" עולות ש"ך עם הכולל (321).

(פיתוחי חותם, כי תצא)

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפול הנופל ממנו

(דברים כב, ח)

כתב רבנו האר"י הקדוש זי"ע, כי בתפילות ראש השנה ויום הכיפורים יש לכוון בהם כוונת רי"ו בשתי פעמים הרמוזות בתבנית שם הוי"ה. בנין רי"ו בשם הוי"ה נעשה בדרך הבאה: האות ה' הראשונה מתחלקת לר' ו-ו', וביחד עם האות י' = רי"ו. האות ה' האחרונה מתחלקת לר' ו-י', וביחד עם האות ו' = רי"ו. כי הימים הללו הם ימי דין וגבורה, ומנגד על האדם להוסיף ולתקן נפשו ביראה, ואז זוכה הוא שהגבורה הופכת להיות לו לסעד והיא לוקחת נקם מהחיצונים והמקטרגים. סימן לדבר: 'יראה' וגבורה' בגימטריא רי"ו, וכן תיבת 'חרבו' (216).

"כי תבנה בית חדש" הם הימים הקדושים שבראשית השנה, כרמוז בתיבות "תבנה בית" בגימטריא זו ראש שנה' (869). כי בו ביום העולם כמו חוזר לקדמותו ונבנה בתבנית חדשה, ובו ביום "ועשית מעקה לגגך" - "מעקה" עם הכולל בגימטריא רי"ו (216), "לגגך" - "גגך" בגימטריא שם הוי"ה (26), כי בשם הוי"ה נרמז רי"ו בשני אופנים. "מעקה לגגך ולא" סופי תיבות (ה-כ-א) בגימטריא שם הוי"ה, להורות כי גם באדם גופו חתום שם הוי"ה ("יה בראש ו"ה בגוף, כי בצלם אלוקים עשה את האדם), ובשם זה גופו עליו להכיל את הגבורה, שיתמלא יראה ויתקן אורחותיו.

איברא, אם יסתכן ולא יעסוק ביראת ה' כל אותם הימים, אזי גבורת הימים תהינה לחרב לו והן תעזורנה למקטרגים העומדים להסטיץ עליו ולדחותו. "ולא תשים דמים בביתך", כי גבורת הימים יכולה לשמש לכאן ולכאן.

(מחשוף הלבן, כי תצא)

לא תזרע כרמך כלאים פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם

(דברים כב, ט)

שני תנאים הכרחיים הם לעבודת האדם את בוראו, כמאמר נעים זמירות ישראל (תהלים לד, טו) "סור מרע ועשה טוב", כי אדם שאינו סר מרע - מה תועלת יש בעשותו הטוב. אדרבה, כאשר באדם אחד מתערבים טוב ורע, הוא מקיים ומעמיד את פגם עץ הדעת, בו נאמר (בראשית ב, יז) "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו תמות".

כלל ישראל נקראו 'כרם', כמאמר הכתוב (ישעיה ה, ז) "כי כרם ה' צבאות בית ישראל", וגם פמליא של מעלה רמוזה ב'כרם', כי 'כרם' בגימטריא עשר היות (260). והעושה ערבוביא בין טוב לרע, פוגם בשני הכרמים, בכרם של מטה ובכרם של מעלה.

"לא תזרע כרמך כלאים", מכאן אזהרה לכל אחד מישראל שלא יערב טוב ורע בכרמו, "פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע", שאף התורה והמצוות שהוא זורע - נפגמים ונטמאים. ולא רק 'בכרמך' של מטה פוגמת התערובת, אלא גם "ותבואת הכרם", התבואה היוצאת מן הכרם שאף בעולמות העליונים נעשית תערובת בין טוב ורע.

תערובת זו שבעולמות העליונים מודגשת בתיבת "כלאים" - אותיות 'מיכאל' מלאך הרחמים העומד ומקטיר מעשיהם הטובים של בני ישראל לפני כסא הכבוד, והמילוי של התיבה (דהיינו: כ"ף, למ"ד, אל"ף, יו"ד, מ"ם - 385) בגימטריא סמ"ל במילוי (דהיינו: סמ"ך, מ"ם, אל"ף, למ"ד - 385). כי כאשר דוחק ס"מ את רגליו של מיכאל השר הגדול, אין לך תערובת גדולה מזו, והיא נעשית על ידי תערובת טוב ורע.

(מחשוף הלבן, כי תצא)

גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה

(דברים כב, ט)

ידוע, כי יש להרחיק כמלוא 'אגודל' בין הנקב בו מוטלים חוטי הציצית לשפת כנף הבגד. רמז לדבר בתיבת "גדילים", מלשון 'אגודל'.

"גדלים" בגימטריא פ"ז, רמז לברכת 'ברוך שאמר' שיש בה פ"ז תיבות, ובה צריכים לאחוז את פתילי הציצית בידו, כתקנת רבנו האר"י הקדוש ז"ע ('שער הכוונות' דרוש א).

(מחשוף הלבן, כי תצא)

כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע, כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה ויצא אל מחוץ למחנה... והיה לפנות ערב ירחץ במים וכבוא השמש יבוא אל תוך המחנה, ויד תהיה לך מחוץ למחנה... ויתד תהיה לך על אזנך... כי ה' אלוקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויבך לפניך והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך

(דברים כג, י-טו)

חמורה טומאת קרי מכל הטומאות האחרות - כפי שהובא בזוהר הקדוש ובכתבי רבנו האר"י הקדוש ז"ע, שהפליגו בחומרותה - כי כל הטומאות באות מחוץ לגוף, וחמורה טומאה זו שהיא יוצאת מגופו של אדם. ולא זו בלבד, כי מחמת טומאה זו נבראים מזיקים ומשחיתים, והם מחבלים דרכו של אדם ורודפים אותו לייסרו בעלמא הדין ובעלמא דאתי. בטומאה זו, השכינה אינה שורה על האדם והוא אינו ראוי להיות 'מרכבה' לה, וממילא הוא נמסר בידי הטומאה. התיקון לפגם זה, כידוע, לכוון בקריאת שמע שעל המיטה, עליה שנינו בגמרא (ברכות ה). "אמר רבי יצחק, כל הקורא קריאת שמע על מטתו, כאלו אוחוז חרב של שתי פיות בידו". והקורא קריאת שמע על מיטתו, הרי הוא בבחינת "איש חרבו על ירכו מפחד בלילות".

כאשר אדם מטמא את עצמו, מתגבר עליו היצר הרע בחיל גדול, הוא המחנה של סטרא אחרא, והאדם המבקש להילחם עמו צריך לבוא עם מחנה משלו, דהיינו כאשר כל אבריו מתוקנים ללא פגם, כי בלי מחנה של קדושה לא יוכל לו. לפיכך הזהיר משה רבנו ע"ה והטעים, למען נדע, "כי תצא מחנה על אויבך" - ולא אמר 'כי תצא למלחמה', כי מלחמה זו אי אפשר לנצח בה אלא אם כן יוצא האדם ב'מחנה' אבריו המתוקנים. וכדי לבנות מחנה זה, "ונשמרת מכל דבר רע", דהיינו "כי יהיה בך איש אשר לא טהור מקרה לילה", כי פגם זה מרחיק את השכינה מעל האדם והוא בבחינת "ויצא אל מחוץ למחנה", כי כל עוד והוא 'מרכבה לשכינה' יש לו 'מחנה', וכאשר מתרחקת השכינה ממנו ואינו מרכבה לה - אין לו 'מחנה' להילחם בו. רמז לדבר, בתיבת 'מחנה' שסופי התיבות של המילוי שלה (דהיינו: מ"ם, ח"ת, נו"ן, ה"ה - סופי התיבות: מ-ת-נ-ה) עם הכולל בגימטריא 'מלכות' (496), להורות כי ה'מחנה' היא שכינת עוזנו, מלכות שמים. וכאשר פוגם אדם, אזי 'קרי לילה' בגימטריא 'לא מרכבה חלילה' עם הכולל וחמשת אותיות 'מרכבה' (385), כי טומאה זו מרחיקה אותו מלהיות 'מרכבה לשכינה'.

והתיקון, "והיה לפנות ערב ירחץ במים", שיטהר עצמו בטבילה וישקיע כל כולו במים של תורה, "וכבוא השמש יבוא אל תוך המחנה", שישוב ויהיה 'מרכבה לשכינה'. אזי, לא זו בלבד שיזכה לשוב ולהתכנס תחת שכינת עוזנו, אלא שתינתן לו האפשרות לתקן את אשר פגם ולהוציא בלעו מפייהם של חיל הסטרא אחרא, כי יוכל להוציא ידו מחוץ למחנה - "ויד תהיה לך מחוץ למחנה ויצאת שמה חוץ" - לגאול משבי המזיקים את ניצוצות הקדושה שהתפזרו ונשבו בחילם.

והארץ רבנו בביאור כוונות קריאת שמע שעל המיטה, כיצד יפעל תיקון לנפשו ולגאולת שבי, עד שיזכה ל"ושבת וכסית את צאתך", שהטיפות שיצאו ממנו יגאלו ויכוסו ויהיה האדם בבחינת "כסוי חטאה".

כללו של דבר: אין אדם יכול להילחם ביצרו ולנצחו, אלא כאשר שורה עליו השכינה והוא נעשה מרכבה (מחנה) לה, כדכתיב "כי ה' אלוקיך מתהלך בקרב מחנך", ואז "להצילך ולתת אויבך לפניך", ובתנאי "והיה מחנך קדוש ולא יראה בך ערות דבר".

(פיתוחי חותם, כי תצא)

כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע

(דברים כג, י)

דוק ותשכח, כי "תצא" ראשי תיבות 'תבנית צלם אלוקים', שאסור לאדם להסיח דעתו מכך שנברא בצלם ועליו הוטלה שמירתו. כאשר אדם מכיר וזוכר כי צלם אלוקים חקוק בו, יוכל להישמר מן החטא שלא לפגום חלילה הצלם. "כי תצא מחנה על אויבך", אין די בכך שאדם מסגל מצוות ומעשים טובים, ובכך יש לו 'מחנה' של מלאכים טובים - כמאמר התנא (אבות ד, יא) "כל העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד" - אלא עליו לשמור מכל משמר על צלם אלוקים שבו, שלא ייפגם חלילה במעשי עבירה, "ונשמרת מכל דבר רע".

(מחשוף הלבן, כי תצא)

כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע

(דברים כג, י)

בצאת אדם למלחמה על הקליפות, עליו להיות גדור ושמור בקדושה, כי אם יש בו פגם וחטא - בנקל תדבקנה בו הקליפות, ולא זו בלבד שלא יוכל להן, הן מסוגלות לגבור עליו ולהורידו שאולה. "כי תצא מחנה על אויבך", עליך להקדים ולתקן עצמך היטב, "ונשמרת מכל דבר רע". **לפיכך**, קודם קריאת שמע שעל המיטה, שעניינה הכרתת הקליפות והאבדתן, יש להקדים ולשוב בתשובה שלמה ולקבל עול מלכות שמים כראוי, לקיים מכאן ואילך את כל מצוות ה', ואז תפעל קריאת שמע את פעולתה.

(שערי תשובה)

כי ה' אלוקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך ולתת אויבך לפניך והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך

(דברים כג, טו)

ידוע מספרי קבלה, כי אחד מרמזי חודש 'אלול' הם ראשי התיבות "להצילך ולתת אויבך לפניך", כי חודש זה מסוגל לתשובה ולהכנעת הסטרא אחרא. כי ימים אלו הם עת רצון ורחמים והקדוש ברוך הוא מצוי וקרוב לכל קוראיו וימינו פשוטה לקבל שבים. וכאשר שב אדם בתשובה וה' מקבלו ברוב רחמיו, מתקיים בו "והיה מחניך קדוש" כי כל אבריו וגידיו נתקנים ושבים לקדושתם בלי פגם - ובלבד שימלא אדם חלקו "ולא יראה בך ערות דבר". **בתיבת** "יראה" יש לרמוז כי הם ימי התיקון: א'לול, ר'אש השנה, י'ום הכיפורים, ה'ושענא רבה - כי בימים נוראים אלו, יש להקפיד בכפל שמירה מכל דבר שבערוה, ועל ידי כן "והיה מחניך קדוש".

(שערי ארוכה, אות כ"ה)

כי תבוא בכרם רעך ואכלת ענבים כנפשך שבעך ואל כליך לא תתן

(דברים כג, כה)

מי שרוצה להיכנס לפני ולפנים, לחקור במושכלות ולהחכים בגנוי הרזים, עליו לקדש עצמו בקדושה יתירה ולהרחיק מעליו כל סיג ופגם. כי הקליפות מקטרגות על הבא בשערי גן המלך, ועושות כל טצדקי כדי להוכיח שאינו ראוי לכך. יודעות הקליפות, כי כל העוסק בחכמת האמת גורם להכרתתן ולהכחדתן - כידוע שבאי בית הגנזים נקראים 'חצדי חקלא', קוצרי השדה, כמובא בזוהר הקדוש בכמה מקומות (חלק ב', דף עט: דף פה: דף רמ: חלק ג', דף קו. ועוד) - ולכן הן הנה הנאבקות בו ומתאמצות להרחיקו מנתיבות חכמה.

ביותר יש להזהיר את העוסק בקבלה, שכאשר הוא נתקל בדימויים ובמשלים גשמיים - כתיאורי אברים: ידיים ורגליים, עיניים ואזניים - שלא יעלה בדמיונו שום דמיון, חלילה, ולא יצייר כלל תבניות במחשבתו. עליו לדעת, כי משלים אלו נועדו לשבר את האוזן באמירתם, אך אין בהם שמץ של קרבה לממשיות הגשמית הנודעת לנו. דרך ומבוא להתבוננות זו: כאשר יעמיק אדם במחשבתו אודות הנשמה שניתנה בו, שהיא חלק א-לוה ממעל וכולה רוחניות. והא ראייה, שכאשר היא יוצאת בלילה ושבה ביום, אין חשים בה ואי אפשר לראותה. וכן בשעת מיתה, שהיא נפרדת לגמרי מן הגוף, איש אינו רואה אותה בלכתה. הגם שהתעבתה עיבוי אחר עיבו והולבשה מלבושים רבים כדי שיוכל העולם

הגשמי לסבול אותה, אפילו כל אותם מלבושים הינם רוחניים ובלתי מושגים בחושי אדם גשמי. על אחת כמה וכמה, קודשא בריך הוא בכבודו ובעצמו, שאינו גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף ואין לו שום דמיון כלל, אף לא דמיון דדמיון קל שבקלים, וכדברי הנביא (ישעיה מ. יח) "ואל מי תדמיון א-ל ומה דמות תערכו לו".

אזהרה זו נרמזה בפרשתנו: "כי תבוא בכרם רעך", "כרם" בגימטריא עשר הויות (260), שורש עולם האצילות שבו שוכנות עשר ספירות, וראש לכל על האדם להתקדש בקדושה יתירה, כרמוז בתיבת "תבוא" - עם הכולל בגימטריא 'קדוש' (410), ורק המקדש עצמו בתכלית "ואכלת ענבים", היא ההתעסקות בסודות התורה, שנמשלו לענבים שיין משומר בהם. איברא, אין אדם יכול לעסוק ברזי החכמה אלא אם כן נפשו משתוקקת ויש בו אמונה שלמה, "כנפשך שבעך", שנפשו תמימה באמונתה. רק הזיהר והישמר: "ואל כליך לא תיתן", שלא תדמה הכינויים והמשלים לכלי הגוף, כי מעשה מרכבה מופשט ומובדל מכל דמיון גשמי.

(פיתוחי חותם, כי תצא)

כי תבוא בקמת רעך וקטפת מלילות בידך
וחרמש לא תניף על קמת רעך (דברים כג, כו)

אף פסוק זה נדרש על הבא לדרוש בסוד ה' - שהוא בכלל הקרויים 'מחצדי חקלא', על שם שהם כורתים את החוחים והקוצים הסובבים את השושנה העליונה, הם הקליפות הטמאות - ועליו להישמר ולהזיהר בתכלית הדקדוק שלא לעבור על מצוה אחת ממצוות ה', ואפילו בדקדוקי סופרים עליו לדקדק, כדי שלא תמצאנה הקליפות מקום להידבק בו. ואם נזהר ונשמר, אזי בדרכו להיכנס בחצרות בית ה' הוא מכרית את הקליפות.

"וקטפת מלילות בידך" - הקליפות מכונות 'לילות', והבא בסוד ה' הוא קוטף מהן, "בידך" כפי שיש בידו, כל אחד לפי מדרגתו ושיעור לבו. ובתנאי שלא תהיה ליצר הרע דריסת רגל באורחותיך, כי הוא מבקש להיות 'אל אחר' ולהסית ולהדיח לב בני ישראל מאביהם שבשמים. "וחרמש לא תניף על קמת רעך" - 'חרמש' עם הכולל בגימטריא 'שם אחר' (549).

(אלף בינה, אות פ"א)

